

Hodnotiaca správa o plnení úloh v oblasti prevencie kriminality za rok 2017 v rezorte Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky

V priebehu roka 2017 sa Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a právnické osoby v jeho pôsobnosti v oblasti prevencie kriminality orientovali na realizáciu vlastných osvedčených foriem prevencie kriminality, ktoré predstavujú najmä súbor vzdelávacích, kontrolných a technických aktivít a ktoré aj v minulosti zaznamenali prínos v tejto oblasti. Aktivitami realizovanými v roku 2017 sa kontinuálne a systematicky zabezpečovali ciele, ktoré vláda Slovenskej republiky určila svojim uznesením č. 513 zo 16. novembra 2016, ktorým bola schválená Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2016 – 2020.

Ministerstvo v rozsahu svojej pôsobnosti predchádza kriminalite a inej protispoločenskej činnosti hlavne legislatívnymi úpravami ustanovení príslušných právnych predpisov. V roku 2017 bol novelizovaný napr. zákon o obchodovaní s emisnými kvótami, zákon o vodách, zákon o integrovanej prevencii a kontroly znečisťovania. Účelom novely zákon o obchodovaní s emisnými kvótami bolo ustanovenie povinností pre spoločnosti zahrnuté do schémy obchodovania registrovať sa a predkladať vybrané údaje o emisiách prostredníctvom elektronického systému, upravil sa predaj nových emisných kvót (AEA) a ustanovili sa nové spôsoby použitia výnosov z ich predaja. V novele vodného zákona bola okrem iného dopracovaná povinnosť producenta splaškových odpadových vôd, ktoré akumuluje v žumpke, predkladať na požiadanie orgánu štátnej vodnej správy a obci doklady o vývoze žump. Upravili sa niektoré skutkové podstaty správnych deliktov a priestupkov a v niektorých prípadoch sa zvýšili pokuty. Novelizácia zákona o integrovanej prevencii a kontroly znečisťovania sa týkala špecifikácie povinností prevádzkovateľov a ukladania pokút za porušenie povinností.

K aktivitám, ktoré napomohli k vyššej akcieschopnosti zamestnancov vo verejnej správe pri rozlišovaní nezákonnej činnosti, patria aj aktivity na zvýšenie odborného vzdelania pre zamestnancov vykonávajúcich štátnu správu v jednotlivých zložkách životného prostredia. K nim patrí aj odborné vzdelávanie realizované orgánmi rezortu životného prostredia a získavanie odbornej spôsobilosti zamestnancami verejnej správy. V rámci tohto druhu vzdelávania sa poukazovalo aj na problematiku environmentálnej kriminality. Odborné vzdelávanie pre iné subjekty bolo zamerané na školenie colných orgánov. Účastníci školení boli oboznámení s ohrozenými druhmi živočíchov a rastlín a s výrobkami, ktorých sa regulácia obchodu týka, ako aj s podmienkami ich dovozu/vývozu vyplývajúcimi z nariadení EÚ a zároveň bola definovaná hranica medzi priestupkom resp. správnym deliktom a trestným činom. Tieto vzdelávacie aktivity sú významné aj z hľadiska posilnenia realizácie kvality činnosti verejnej správy. Pokračovalo sa tiež v úzkej spolupráci inšpektorov životného prostredia s orgánmi colnej správy a úradom hraničnej a cudzineckej polície pri kontrole povinnosti cezhraničnej prepravy odpadov a spolupráca s orgánmi polície v oblasti ochrany vodných plôch a rybárskych revírov.

Ďalšie aktivity v roku 2017 smerujúce na zapojenie odbornej a laickej verejnosti do vytvárania spoločenského vedomia nekonformného s prejavmi kriminality v oblasti životného prostredia boli realizované formou rôznych vzdelávacích aktivít, prednášok, workshopov,

festivalov filmov o životnom prostredí a podujatí pri príležitosti významných dní životného prostredia. Tieto vzdelávacie a osvetové aktivity, ktorých cieľovou skupinou bola najmä mládež (najmä žiaci ZŠ a SŠ), ale aj široká verejnosť, pozdvihli všeobecnú informovanosť o význame životného prostredia a aj jeho ochrany. Pri príprave a realizácii takýchto aktivít prebieha na regionálnej úrovni vzájomná komunikácia, spolupráca a koordinácia s mimovládnyimi a dobrovoľníckymi organizáciami, so samosprávnymi orgánmi a so školami. Táto spolupráca je hodnotená pozitívne, je na veľmi dobrej úrovni a je prínosom nielen pri vzdelávaní a informovaní verejnosti, ale aj pri zisťovaní porušení právnych predpisov i nepovolených činností.

K zvýšeniu ochrany a znižovaniu možností páchania kriminálnej a inej protispoločenskej činnosti prispeli aj technické opatrenia smerujúce k dosiahnutiu vyššej úrovne ochrany nehnuteľného i hnutel'ného majetku v správe jednotlivých právnických osôb v pôsobnosti ministerstva, k optimalizácii nákladov na prevádzku a k zamedzeniu neoprávnenému používaniu vozidiel a mechanizmov. Z týchto opatrení môžeme vyzdvihnúť vytvorenie varovného štítu, ktorý sa bude postupne umiestňovať na pozorovacie objekty zaradené do štátnej hydrologickej a štátnej meteorologickej siete s cieľom odradiť potencionálnych páchatel'ov trestnej činnosti od poškodzovania týchto objektov. Ďalej to boli aktivity na rozšírenie a modernizáciu zabezpečovacích a monitorovacích zariadení na zvýšenie ochrany vybraných vodných stavieb a múzejných objektov, napr. montáž a prevádzka protipožiarnych zariadení, pohybových senzorov, kamier, rámp a zariadení GPS vo vozidlách a strojoch. Boli vybudované aj rôzne oznamovacie a edukačné tabule na turistických chodníkoch, v chránených územiach a v objektoch banského múzea. Významná pozornosť je venovaná v súčasnosti tiež informačnej bezpečnosti, s cieľom maximalizovať ochranu dôvernosti, integrity a dostupnosti informácií.

Aktivity, prostredníctvom ktorých sa v rezorte MŽP SR zabezpečujú úlohy v oblasti prevencie kriminality, nie sú realizované ako výzvy podľa § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Finančné prostriedky použité na aktivity prevencie kriminality, ktoré sú uvedené v tabuľkovej časti, boli právnickými osobami v pôsobnosti ministerstva vyčíslené pre prioritu č. 1 vo výške 707 643,23 EUR a pre prioritu č. 4 vo výške 326 759 EUR.

Počet zamestnancov zabezpečujúcich činnosť prevencie kriminality sa nedá exaktne určiť, nakoľko sa jedná o činnosť, ktorú zabezpečujú rôzni odborní zamestnanci podľa účelu a cieľov jednotlivých aktivít (úloh) popri svojich hlavných činnostiach určených v pracovnej náplni. Jednoznačne je možné uviesť, že v rámci rezortu ministerstva životného prostredia nie je špeciálne vytvorené pracovné miesto s hlavnou pracovnou náplňou iba v oblasti prevencie kriminality.